

Sčítání jedinců vstavače kukačky na Těšově. Foto Přemysl Tájek.

skrýší na zimu a na jaro. Místo skrýší si velmi dobře pamatuje a doveče je bezpečně najít i v zimě pod sněhem. Svědčí o tom hromádky skořápek u pařezů, na nichž oříšky roztlouká.

Vstavač kukačka (*Orchis morio*).
Foto Přemysl Tájek

Člověk neznalý života ořešníků si pak při nahodilém objevení takové hromádky uvnitř lesa marně láme hlavu nad záhadou, kdo tam ty oříšky mohl louskat.

V některých letech se u nás hromadně objevují na zimu ořešníci původem ze severovýchodní Evropy. Na první pohled je poznáme především podle nápadně široké bílé pásky na konci ocasních per - naši ořešníci mají tento lem docela úzký.

Nezapomeňte tedy, jestliže při jarních procházkách v lese uslyšíte hlasité réréréré, právě jste vstoupili do hnízdního okrsku ořešníků a sameček, který své teritorium bedlivě střeží, upozorňuje partnerku varovným pokřikem na případné nebezpečí.

Přemysl Tájek

Sčítání orchidejí v roce 2005

Stejně jako v předchozích letech jsme se i letos vypravili „počítat orchideje“ – (přesněji řečeno zjišťovat velikost vybraných populací vzácnějších druhů orchidejí).

dejí) – a tentokrát nejen ve Slavkovském lese. Rok 2005 většině orchidejí v našem kraji opravdu přál, a tak nám letošní vegetační sezóna přinesla řadu velice příjemných překvapení.

Poprvé jsme se sešli v polovině května u Těšova, abychom zde zjistili počet kvetoucích „kukaček“ – vzácného druhu orchideje, nazývaného správně vstavač kukačka - *Orchis morio*. Ani letos nebylo sčítání vůbec jednoduché, avšak o to příjemnější - oproti předešlému roku zde totiž kvetoucích rostlin opět výrazně přibýlo. V pozdním odpolední jsme nakonec došli k úctyhodnému číslu 2 850. Zdejší populace kukaček tak bezpochyby patří k jedné z největších v Čechách.

Následující týden jsme se vypravili na známé Louky pod Vladařem a ve spolupráci s ČSOP Žlutice se i zde pokusili kukačky spočítat. V nepřehledném křovinatém terénu jsme nakonec napočítali celkem 357 exemplářů na třech mikrolokality (298, 35 a 24 jedinců). Vzhledem k tomu, že orchideje zde již odkvétaly a mohli jsme tak některé rostliny přehlédnout, lze očekávat, že skutečný počet kvetoucích jedinců byl o něco málo vyšší. Přesto je nepochybné, že zde oproti minulým rokům vstavačů velmi výrazně ubylo a je zapotřebí na lokalitě bezodkladně provést řadu managementových opatření, především vyřezat náletové dřeviny.

Vstavače kukačky se mi letos podařilo ověřit ještě na lokalitě u Milíkova, kde patrně stále přežívá několik exemplářů (letos 1 kvetoucí) a v PP Pístovská louka (2 kvetoucí exempláře).

Příjemným překvapením je rovněž prosperující populace vstavače mužského (*Orchis mascula*) u obce Prameny, kde jsem koncem května napočítal 51 rostlin (oproti 6 v roce 2003 a 27 v roce 2001). Jako poměrně vitální se po

letošním pozorování jeví i populace na loukách pod Pluhovým borem, kde letos kvetlo rovných 20 rostlin (oproti pouhým 2 v loňském roce).

Počátkem června na loukách nad Bečovem i letos vykvetly velice vzácné vstavače osmahlé (*Orchis ustulata*) - letos pouze 2 exempláře (v loňském roce kolem 10).

V červnu a červenci ozdobily stráně nad Těšovem další vzácné druhy orchidejí – vemeníček zelený (*Coeloglossum viride*) a pětiprstka žežulník (*Gymnadenia conopsea*) - a opět tak potvrdily unikátnost této lokality. Hojně zde kvetly i běžnější orchideje – vemeník dvoulistý (*Platanthera bifolia*), bradáček vejčitý (*Listera ovata*) a vstavač májový (*Dactylorhiza majalis*).

Rád bych touto cestou ještě jednou poděkoval všem, kteří se sčítání orchidejí již pravidelně účastní – především Saše Masopustové, Anně Bucharové, Hance Kožíškové, Jaromíru Bartošovi, Jirkovi Brabcovi, Václavu Lupínkovi a dalším, bez kterých by se tyto cenné botanické údaje patrně nikdy nepodařilo získat. Díky. Snad zase za rok...

Přemysl Tájek a Anna Bucharová

Nová lokalita hořce hořepníku ve Slavkovském lese

Mezi nejvzácnější rostliny Slavkovského lesa patří bezpochyby hořec hořepník (*Gentiana pneumonanthe*, obrázek na vnitřní straně obálky). Až do letošního roku byla na území celé CHKO známa jen jediná lokalita tohoto druhu - nedaleko obce Český Chloumek, asi 8 km SV od Bečova nad Teplou. To se nám však podařilo změnit v polovině